

TERORISTICKÝ OBSAH

ÚVOD

Druhom nezákonného obsahu, ktorého sprístupňovanie a šírenie používateľmi v prostredí internetu môže mať osobitne závažné negatívne dôsledky na život, zdravie a bezpečnosť osôb, ako aj na fungovanie demokracie a právneho štátu, je teroristický obsah.

Teroristický obsah predstavuje **prvú z kategórií nezákonného obsahu**, ktorú sme sa rozhodli bližšie priblížiť týmto spôsobom v nadväznosti na riešenie **projektu VV-MVP-24-0038 - Analýza zodpovednosti za delikty páchané na Internete pomocou metód strojového učenia**. Vzhľadom na absenciu súdnych rozhodnutí, ktorých predmetom je trestnoprávny postih šírenia teroristického obsahu v podmienkach Slovenskej republiky, nemožno v tejto súvislosti poskytnúť bližšiu analýzu praktickej implementácie ustanovení sankcionujúcich šírenie takéhoto obsahu na internete s využitím metód strojového učenia, ktorých predpokladom využitia je práve existencia určitého množstva relevantných právnych textov. S cieľom poukázať na konkrétne príklady teroristického obsahu však v tejto publikácii priblížujeme rozhodnutia Rady pre mediálne služby, ktorá disponuje oprávnením konať proti tzv. nelegálnemu obsahu, ktorý zahŕňa aj obsah, ktorý podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu.

Podrobnejšie spracovanie problematiky teroristického obsahu možno nájsť v monografii Regulácia nezákonného obsahu a súvisiacich deliktov na internete (C. H. Beck, 2025), ktorá je výstupom projektu VV-MVP-24-0038.

JUDr. Laura Bachňáková Rózenfeldová, PhD.
zodpovedná riešiteľka projektu

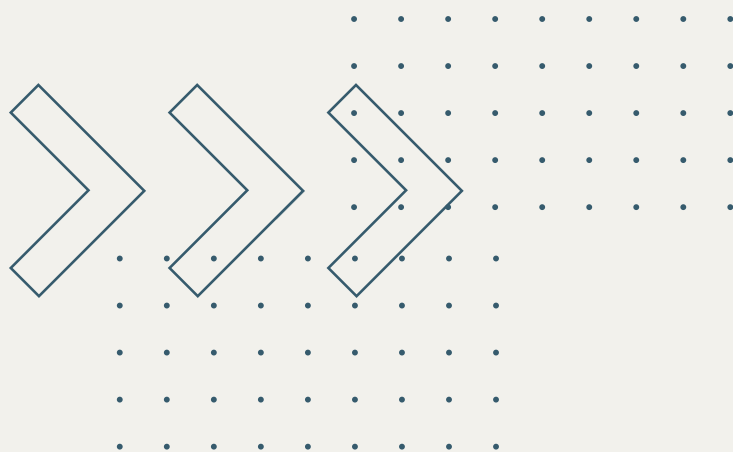
REGULÁCIA NA ÚROVNI EÚ

Vzhľadom na závažnosť teroristického obsahu a potenciálne dôsledky spojené so šírením teroristickej propagandy na internete bolo na úrovni Európskej únie vyvinuté výrazné úsilie zamerané na boj proti dostupnosti tohto druhu nezákonného obsahu online. Toto úsilie sa prejavilo napríklad:

- vo vytvorení rámca pre dobrovoľnú spoluprácu príslušných orgánov členských štátov a poskytovateľov sprostredkovateľských služieb v rámci **Internetového fóra EÚ (European Union Internet Forum, EUIF)**,
- vo vytvorení osobitnej **jednotky EUROPOL-u pre nahlasovanie internetového obsahu (EU Internet Referral Unit, EU IRU)** s cieľom identifikácie a vyšetrovania prítomnosti teroristického obsahu na internete,
- v prijatí viacerých **legislatívnych, ako aj nelegislatívnych opatrení** v práve EÚ.

Právnu úpravu teroristického obsahu možno nájsť predovšetkým v týchto právnych predpisoch:

1. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu**
2. **Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/334 o opatreniach na účinný boj proti nezákonnému obsahu**
3. **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/784 z 29. apríla 2021 o riešení šírenia teroristického obsahu online**

DEFINIČNÉ VYMEDZENIE I.

” Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu

Z jednotlivých druhov teroristických trestných činov v Smernici je vo vzťahu k vymedzeniu teroristického obsahu relevantný predovšetkým trestný čin verejného podnecovania k páchaniu trestných činov terorizmu, ktorý trestnoprávne postihuje **„úmyselné šírenie alebo akékoľvek iné sprístupnenie akýmkoľvek spôsobom, či online alebo offline, informácií verejnosti s úmyslom podnieť spáchanie niektorého z trestných činov terorizmu uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až i), pokiaľ takéto konanie priamo alebo nepriamo obhajuje páchanie trestných činov terorizmu, napríklad ich glorifikáciou, a spôsobuje tým riziko, že môže byť spáchaný jeden alebo viac takých trestných činov.“**

Recitál 10 Smernice uvádza ďalšie príklady teroristického obsahu, ktorý okrem glorifikácie zahŕňa aj ospravedlňovanie terorizmu, šírenie správ alebo snímok, aj v súvislosti s obeťami terorizmu, za účelom získavania podpory pre ciele teroristov alebo vážneho zastrašovania obyvateľstva.

“

” Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/334 o opatreniach na účinný boj proti nezákonnému obsahu

Podľa čl. 4 písm. h) Odporúčaní sa **teroristickým obsahom** rozumie „akákoľvek informácia, šírenie ktorej predstavuje trestné činy vymedzené v smernici (EÚ) 2017/541 alebo trestné činy terorizmu vymedzené v právnych predpisoch dotknutého členského štátu, a to vrátane šírenia relevantných informácií, ktoré pochádzajú od teroristických skupín alebo sa im dajú pripísať alebo od subjektov zapísaných na príslušných zoznamoch zostavených Úniou alebo Organizáciou spojených národov.“

“

DEFINIČNÉ VYMEDZENIE II.

” Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/784 z 29. apríla 2021 o riešení šírenia teroristického obsahu online

Podľa čl. 2 ods. 7 Nariadenia sa **teroristickým obsahom** rozumie materiál, ktorý:

a) podnecuje na spáchanie niektorého z trestných činov uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až i) smernice (EÚ) 2017/541, ak takýto materiál, či už priamo alebo nepriamo, napríklad glorifikáciou teroristických činov, obhajuje páchanie trestných činov terorizmu, a tým spôsobuje nebezpečenstvo spáchania jedného alebo viacerých takýchto trestných činov;

b) navádza osobu alebo skupiny osôb na spáchanie alebo podporu spáchania niektorého z trestných činov uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až i) smernice (EÚ) 2017/541;

c) navádza osobu alebo skupiny osôb na účasť na činnostiach teroristickej skupiny v zmysle článku 4 písm. b) smernice (EÚ) 2017/541;

d) poskytuje návod na výrobu alebo použitie výbušnín, strelných zbraní alebo iných zbraní, alebo škodlivých alebo nebezpečných látok, alebo iných osobitných metód alebo techník na účely spáchania alebo podpory spáchania niektorého z trestných činov terorizmu uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až i) smernice (EÚ) 2017/541;

e) vytvára hrozbu spáchania niektorého z trestných činov uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až i) smernice (EÚ) 2017/541.

“

Negatívne vymedzenie pojmu teroristický obsah je obsiahnuté v čl. 1 ods. 3 Nariadenia, podľa ktorého sa za takýto obsah nepovažuje „materiál verejne šírený na vzdelávacie, novinárske, umelecké alebo výskumné účely alebo na účely predchádzania terorizmu alebo boja proti nemu vrátane materiálu, ktorým sa vyjadrujú polemické alebo kontroverzné názory v rámci verejnej diskusie.“

TRESTNOPRÁVNE PROSTRIEDKY OCHRANY

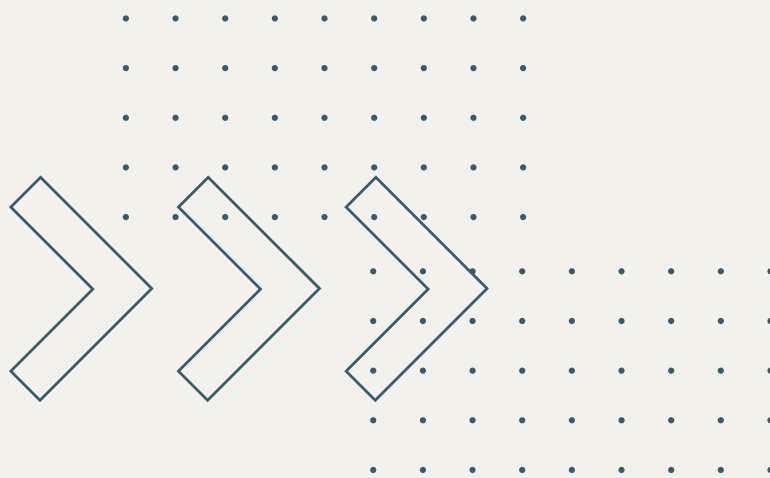
Za **trestné činy terorizmu** možno podľa § 140b Trestného zákona považovať:

1. trestný čin založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny (§ 297 TZ),
2. trestný čin teroru (§ 313-314 TZ),
3. trestný čin teroristického útoku (§ 419 TZ),
4. trestný čin niektorých foriem účasti na terorizme (§ 419b TZ),
5. trestný čin financovania terorizmu (§ 419c TZ),
6. trestný čin cestovania na účel terorizmu (§ 419d TZ),
7. zločin spáchaný z osobitného motívu podľa § 140 písm. d) TZ v úmysle spáchať niektorý z trestných činov terorizmu.

Trestný zákon neobsahuje osobitné vymedzenie pojmu teroristický obsah. S prihliadnutím na definíciu obsiahnutú v čl. 2 ods. 7 Nariadenia 2021/784 však možno identifikovať tie ustanovenia Trestného zákona, ktoré najlepšie reflektujú jednotlivé druhy materiálov, ktoré možno považovať za teroristický obsah podľa tohto nariadenia. Tieto uvádzame v tabuľke na nasledujúcej strane.

Pôsobnosťou na prejednanie a rozhodnutie v trestných konaniach, ktorých predmetom je niektorý z trestných činov terorizmu, disponuje podľa § 14 písm. k) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Trestný poriadok“) **Špecializovaný trestný súd**.

Stíhanie trestných činov terorizmu je vo vnútroštátnych podmienkach **raritné**. Napríklad trestný čin niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b TZ, ktorý zahŕňa aj verejné podnecovanie na spáchanie niektorého z trestných činov terorizmu a verejné schvaľovanie niektorého z trestných činov terorizmu, bol zo strany príslušných orgánov činných v trestnom konaní zistený iba **v jednotkách prípadov ročne**.

Nariadenie (EÚ) 2021/784	Trestný zákon
čl. 2 ods. 7 písm. a)	Podľa § 419b ods. 1 kto verejne podnecuje na spáchanie niektorého z trestných činov terorizmu alebo verejne schvaľuje niektorý z trestných činov terorizmu, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.
čl. 2 ods. 7 písm. b)	Podľa § 419b ods. 2 písm. c) kto požiada iného, aby spáchal alebo mal účasť na spáchaní niektorého z trestných činov terorizmu, potrestá sa odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov.
čl. 2 ods. 7 písm. c)	Podľa § 297 kto založí alebo zosnuje teroristickú skupinu, je jej členom, je pre ňu činný alebo ju podporuje, potrestá sa odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov. Súčasne podľa § 13 je trestná príprava na zločin, ktorou sa rozumie konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôsobovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.
čl. 2 ods. 7 písm. d)	Podľa § 419b ods. 2 písm. d) kto poskytne znalosti metód alebo techník na výrobu, skladovanie, prepravu alebo použitie výbušnín, strelných zbraní, jadrových zbraní, biologických zbraní, chemických zbraní, jadrových materiálov, rádioaktívnych látok, chemických látok, biologických agensov a toxínov alebo iných podobne škodlivých látok, alebo nebezpečných látok na účely spáchania niektorého z trestných činov terorizmu potrestá sa odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov.
čl. 2 ods. 7 písm. e)	Podľa § 419 ods. 1 písm. a) kto v úmysle poškodiť ústavné zriadenie alebo obranyschopnosť štátu, narušiť alebo zničiť základnú politickú, hospodársku alebo spoločenskú štruktúru štátu alebo medzinárodnej organizácie, závažným spôsobom zastrašiť obyvateľstvo alebo donútiť vládu štátu alebo iný orgán verejnej moci alebo medzinárodnej organizácie, aby niečo konala, opomenula alebo strpela hrozí spáchaním útoku alebo spácha útok ohrozujúci život, zdravie človeka alebo jeho osobnú slobodu, potrestá sa odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie.

PRÁVOMOCI RADY PRE MEDIÁLNE SLUŽBY

Medzi právomoci Rady pre mediálne služby patrí aj právomoc **konať vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu** s oprávnením nariadiť poskytovateľovi platformy na zdieľanie obsahu alebo poskytovateľovi obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie **odstrániť nelegálny obsah a zamedziť jeho ďalšiemu šíreniu** v prípade (ne)splnenia zákonných predpokladov.

Podľa § 151 ods. 2 zákona o mediálnych službách sa **nelegálnym obsahom** rozumie aj obsah, ktorý **podnecuje** ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu (písm. b) alebo **schvaľuje** konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu (písm. c). Ide tak o výrazne užšie vymedzenie teroristického obsahu ako v Nariadení (EÚ) 2021/784, ktoré zahŕňa aj ďalšie formy konania, ktoré možno klasifikovať ako teroristický obsah.

Doterajšia rozhodovacia činnosť Rady pre mediálne služby vo veci zamedzenia šíreniu nelegálneho obsahu je limitovaná. Identifikovať možno iba 2 rozhodnutia, predmetom ktorých bol nelegálny obsah spadajúci do definičného rámca teroristického obsahu. Ide konkrétne o:

- **Rozhodnutie Rady pre mediálne služby č. RZK/38/2023** z 26. apríla 2023 proti FPD Media, a.s. týkajúce sa zverejnenia fotografií listu na rozlúčku útočníka zo Zámockej ulice na stránke cas.sk, ktoré boli vyhodnotené ako podnecujúce ku konaniu a schvaľujúce konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu;
- **Rozhodnutie Rady pre mediálne služby č. RZK/6/2023** z 22. februára 2023 proti Zoznam, s.r.o. týkajúce sa zverejnenia citácie a autentickej fotografie listu na rozlúčku vraha zo Zámockej ulice na internetovom portáli Topky.sk, ktoré boli vyhodnotené ako podnecujúce ku konaniu a schvaľujúce konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu.

V oboch prípadoch Rada zastavila konanie z dôvodu, že došlo k odstráneniu nelegálneho obsahu.

V súvislosti s útokom na Zámockej ulici bola Rada činná aj pri odstraňovaní manifestu útočníka, v ktorom vysvetľoval svoje rasistické, antisemitské a extrémistické pohnútky, ktoré ho doviedli k spáchaniu tohto teroristického útoku. Vzhľadom na to, že útočník v manifeste opakovane glorifikoval trestné činy, obhajoval ich a podnecoval iných na spáchanie trestných činov terorizmu, bol predmetný dokument klasifikovaný ako teroristický obsah. Za účelom zefektívnenia monitorovania dostupnosti tohto teroristického obsahu bol súbor obsahujúci manifest vo forme hash-u (jedinečný digitálny identifikátor súboru) zaradený do globálnej databázy teroristického obsahu prevádzkovanvej Globálnym internetovým fórom na boj proti terorizmu (Global Internet Forum for Counter Terrorism, GIFTCT).

PRÁVOMOCI SLOVENSKEJ INFORMAČNEJ SLUŽBY

Osobitné oprávnenie **Slovenskej informačnej služby** ustanovuje § 16a zákona č. 46/1993 Zb. o Slovenskej informačnej službe, ktorý tento orgán oprávňuje na **podanie žiadosti na príslušný súd o vydanie príkazu**, na základe ktorého sa uloží právnickej alebo fyzickej osobe prevádzkujúcej webové sídlo alebo poskytujúcej doménové meno **povinnosť zamedziť prevádzku webového sídla alebo prístup na doménové meno**, ak ich prevádzkou dochádza k šíreniu myšlienok podporujúcich alebo propagujúcich terorizmus.

Súdny príkaz musí obsahovať:

- a) označenie súdu, ktorý príkaz vydal,
- b) označenie osoby, ktorá je povinná zamedziť prevádzku webového sídla alebo prístup na doménové meno,
- c) údaje o webovom sídle alebo o doménovom mene, prevádzka ktorého alebo prístup ku ktorému má byť zamedzený,
- d) údaje o rozsahu a lehote zamedzenia prevádzky a
- e) odôvodnenie potreby zamedzenia.

Súdny príkaz doručí Slovenská informačná služba povinnej osobe do vlastných rúk a preukázateľne ju oboznámi s neutajovanou časťou obsahu tohto príkazu. Voči vydanému súdnemu príkazu **nie je prípustný opravný prostriedok**.

